

sta Ladina
Sept 2017

Barat d'experienzas per l'elavuraziun da lana

Visitas da la Slovenia ad Ardez

Üna grupp da duonnas da la Slovenia ha visità la Butia da besch ad Ardez. L'intent da l'inscunter d'eira da barattar las experienzas fattas cun quist prodot natüral.

Venderdi a buñura sun las ündesch duonnas da la Slovenia gnüdas introdütta illa produczium da plümas fattas da lana da bescha. La saira avant d'eira rivada la cumpagnia, chi deriva da Solcavsko i'l nord da la Slovenia, ad Ardez. L'intent da quist inscunter d'eira ün barat d'experienzas a regard l'elavuraziun da la lana da besch in Engiadina Bassa. Sco finischiun da lur viadi in Svizra han las duonnas da la Slovenia visità insembel cun lur collegas d'Ardez la festa da tuonder bescha a Savognin.

Chattà alchet da lur patria

Avant 13 ons han fundà duonnas iniziatives da Solcavsko lur società per l'elavuraziun da la lana da besch «Bicka». «Hoz eschna 19 commembras e «Bicka» significha in nosa lingua ün agnè», ha manzunà la presidenta Vida Mihaela Matk. Solcavsko es ün lö circondà da las Alps e la destinaziun ha survgni il label «Eden - European Desti-

nation of Excellence». Quai pervi dal möd particular da cumbinar la vita dal minchadi dals indigens culla protecziun da natüra e cun svagliar l'interess pro'ls giasts per quista regiun. Avant ün on ha drivi la società «Bicka» lur butia culs prodots da lana da besch. «Nus vain tuot ün'otra elavuraziun da quista lana, ma la stima invers il prodot natüral es sgüra la medemma», ha declerà Matk. Tenor ella ha la grupp da duonnas da la Slovenia chattà in Engiadina Bassa eir ün pa alchet da lur patria. «Da quist inscunter ans restaran bleras e bellas impreschiuns e natüralmaing tuot las novas amicizchas fattas dürant quist pèr dis.»

Prüm inscunter da quist gener

Ün'amia da Vida Mihaela Matk vaiva traversà cul velo divers pajais e vaiva fat tanter oter eir üna fermativa in Engiadina Bassa. «Quist'amia vaiva visità nosa butia ad Ardez e constatà cha tuottas duos butias spordschan bod ils medems prodots», ha dit Claudia Janett, presidenta da la Società Butia da besch Ardez. E grazcha a quist'amia esa gnü a quist inscunter particular. Per las commembras da la società Butia da besch es quist stat il prüm inscunter cun duonnas d'ün oter pajais chi han las istessas ideas, sco ellas. «Las duonnas da la «Bicka» nu fan ingünas plümas, però el-

Vida Mihaela Matk (a schnestra) survain l'ün o l'oter cussagl dad Annina Tönnett dad Ardez.

fotografia: Annatina Filli

las fan fich bellas putschas cha nus svesa nu fain.» Uschè profitan ellas vicendaivelmaing da las experienzas da minch'üna. Sper il barat d'experienzas per l'elavuraziun dals prodots da la lana da besch han las visitas da la Slovenia giodü ün program accompagnant cun differentas activitats. Ellas han visità il

cumün d'Ardez, han fat üna spassegiada a Guarda ed han impris a cugnuescher l'istorgia dad «Uorsin». Las sairas d'eiran reservadas per star da cumpagnia e giodair l'ün o l'oter trat indigen. «A chaschun da las tschainas cumünaiplas vain nus muossà co ch'üna stalla da bescha po gnir utilisada per otras

adövers», ha manzunà Janett. Tuottas duos presidentas sun persvasas cha quist nu sarà stat l'ülm inscunter da quist gener. «Nus vain previs da visitar prossem on las duonnas da la società «Bicka» a Solcavsko», ha conclüs Claudia Janett. (anr/afi)

Elavurar la materia prima

La Butia da besch ad Ardez exista daspö l'on 2009. Grazcha ad ün sustegn finanziel da vart da l'Agüd Svizzer da muntogna s'haja pudü realisà quist proget. L'allevamaint da bescha ha in Engiadina Bassa üna lunga tradiziun. Ad Ardez abitan daplü beschs co persunas: 400 abitants possedan bundant 600 beschs. L'intent da la Butia da besch ad Ardez es d'elavurar la materia prima da la bescha indigena a prodots da qualità, e quai per grond e pitschen. Passa desch duonnas da la regiun lavuran ed elavureschan la lana da besch a chapütschas, stinvs, figüras da fieuter, cuvertas, plümas e pullovers. La gronda part d'ellas possedan svesa bescha. Il proget da la Butia da besch Ardez d'eira gnü nominà da l'on 2013 pel Prix Montagne ed es gnü onurifichà quista prümavaira passada cul premi d'innovaziun 2016 da la Regiun Engiadina Bassa Val Müstair. (anr/afi)